

فصلنامه مطالعات کاربردی در علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی
سال پنجم، شماره ۱ (پیاپی: ۱۹)، بهار ۱۴۰۱، جلد یک

فراترکیب پژوهش سرمایه فرهنگی در ایران: ارائه چارچوب و الگویی جامع و یکپارچه (بررسی کلیه مقالات ۲۰ ساله علمی پژوهشی طی سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰)

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۳۰

کد مقاله: ۴۵۸۲۶

محمدعلی زکی^۱

چکیده

امروزه مفهوم سرمایه فرهنگی به عنوان شناخت و ادراک فرهنگی و شیوه‌های عمل متناسب صلاحیت‌های فرهیختگی و نیز شناخت و قابلیت استفاده از کالاهای فرهنگی مورد توجه دانشمندان علوم اجتماعی و مطالعات فرهنگی قرار گرفته است. سرمایه فرهنگی به‌منظمه یکی از مفاهیم کانونی جامعه‌شناسی است که در سال‌های اخیر به خصوص در ایران مورد توجه صاحب‌نظران علوم اجتماعی قرارگرفته است. عالیق جامعه‌شناسان در بررسی و تبیین سرمایه فرهنگی در طی دو دهه اخیر رشد سریع و فرایندهای از خود نشان داده است. با توجه به فراوانی و تنوع تحقیقات انجام شده، نیاز به انجام تحقیقات ترکیبی مثل فراترکیب در این حوزه احساس می‌شود. هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی فراترکیب تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران خواهد بود. روش فراترکیب از روش‌های جدید و نوظهور در مطالعات کیفی است که استفاده از آن در تحقیقات علوم اجتماعی رو به گسترش بوده و می‌تواند در خلق و توسعه دانش، محققان علوم اجتماعی را یاری رساند. تحقیق حاضر از نوع روش فراترکیب و اطلاعات با استفاده از چهار منبع اینترنتی پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (sid.ir)، پایگاه اطلاع‌رسانی نشریات علمی ایران (magiran.com)، پایگاه مجلات تخصصی نور (Noormags.ir)، پرتال جامع علوم انسانی (Ensani.ir) جمع‌آوری شده است. طی سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰ تعداد ۲۲۹ مقاله در موضوع سرمایه فرهنگی در ایران ثبت شده است. نتایج استفاده از روش فراترکیب تحقیق را قادر به ارائه چارچوب و الگویی جامع و یکپارچه جهت تبیین سرمایه فرهنگی در ایران نموده است. بر اساس مدل پیشنهادی سرمایه فرهنگی قابل تدقیک در پنج بخش به ترتیب فراوانی عبارت‌اند از اثرات (۷۰ درصد)، وضعیت (۱۴ درصد)، عوامل مؤثر (۱۱ درصد)، کلیات (۳ درصد) و همبسته‌های سرمایه فرهنگی (۲ درصد) بوده است.

واژگان کلیدی: سرمایه فرهنگی، روش فراترکیب، مجلات علمی، مدل جامع و یکپارچه.

۱- دانشیار بازنیسته جامعه‌شناسی دانشگاه امام حسین (ع)

چند دهه بیشتر از طرح مفهوم سرمایه فرهنگی نمی‌گذرد. در حقیقت مفهوم سرمایه فرهنگی تأثیر چشمگیری بر جامعه شناسی و حوزه نظریه فرهنگی نهاده است. «سرمایه فرهنگی» که پیشینه نظری تقریباً گستردۀ ای در ادبیات جامعه شناسی داشته، مفهوم پردازی و بسط نظری آن به صورت بنیادین، مرهون تلاش‌های نظری پیر بوردیو بوده است (کیم و کیم، ۲۰۰۹). بوردیو همراه با پاسرون اولین بار در سال ۱۹۷۷ در کتاب «باز تولید در آموزش، جامعه و فرهنگ» مفهوم سرمایه فرهنگی را در نوشته‌های خود بکار برداشت و کمک این مفهوم، باز تولید فرهنگی و اجتماعی نظام آموزشی فرانسه را نمایان سازنده. بوردیو مفهوم سرمایه فرهنگی را برای تحلیل اینکه چگونه فرهنگ و تحصیلات تأثیر متقابل داشته و در باز تولید اجتماعی سهیم هستند، به کاربرده است. سرمایه فرهنگی یک مفهوم جامعه شناختی دارد که از زمانی که برای اولین بار توسط پیر بوردیو به کار برده شد، شهرت گسترده‌ای پیدا کرده است. سرمایه فرهنگی یعنی قدرت شناخت و قابلیت استفاده از کالاهای فرهنگی در هر فرد و آن در برگیرنده تمایالت پایدار فرد است که در خالل اجتماعی شدن در فرد اینباشته می‌شود. این مفهوم از زمان طرح توسط بوردیو، بیش از هر حوزه دیگری در آموزش و پرورش به کاررفته است، لکن با بسط و تعدیل مفهوم سرمایه فرهنگی از آن در سایر رشته‌ها نیز استفاده‌های فراوانی شده است. سرمایه فرهنگی از آن دست مقاهمیم چندبعدی در علوم اجتماعی است که در سیساراتی از حوزه‌های جامعه نیز تأثیر گذار است. به دنبال مطرح شدن مفهوم سرمایه فرهنگی در حوزه جامعه شناسی، پژوهش‌های مختلفی انجام شده است که با عنوانی مختلف به بررسی رابطه بین سرمایه فرهنگی و دیگر متغیرها پرداخته‌اند. علاوه بر پیر بوردیو، کالین مرکر، دیوید تراسی، بونی اریکسون، پل دیماجو را می‌توان از جمله نظریه پردازان سرمایه فرهنگی به شمار آورد.

۲ - سوال اصلی

سرمایه فرهنگی در جامعه ایرانی از منظر جامعه شناسی به مثابه پدیده اجتماعی تلقی می‌شود. با توجه به کثرت تولیدات علمی پژوهشی طی دوره‌هه گذشته، چگونه می‌توان چارچوب والگویی جامع و یکپارچه برای تبیین این پدیده اجتماعی (سرمایه فرهنگی) ارائه نمود؟ نقش و کارکرد روش جدید فرا ترکیب در این راستا چگونه خواهدبود؟

٣- اهداف فرعى

- الف) چگونگی «روندهای پژوهشی» تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران طی سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰.

ب) چگونگی «گرایشهای پژوهشی» تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران طی سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰.

ج) انواع گوناگون مفهیهای اصلی و فرعی در هر کدام از بخش‌های مربوط به «گرایشهای پژوهشی» تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران طی سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰.

د) اولویت‌بندی (رتبه بندی) «گرایشهای پژوهشی» تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران طی سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰.

ه) چگونگی امکان "ارائه چارچوب والگویی جامع و یکپارچه در خصوص تبیین سرمایه فرهنگی در ایران" با استفاده از روش فراترکیب.

^۴- سرمایه فرهنگی، میراث فکری بوردیو: چیستی فضای مفهومی و گونه‌شناسی (سنخ‌شناسی)

«میراث فکری بوردوی در دو حوزه نظری و پژوهشی در جامعه شناسی ایران (با تکیه بر سه موضوع سرمایه اجتماعی، سبک زندگی و سرمایه فرهنگی)» تجلی داشته است. تعداد ۵۰۰ مقاله در زمینه سرمایه اجتماعی، ۱۳۰ مقاله در خصوص سبک زندگی و ۶۱ مقاله در زمینه سرمایه فرهنگی طی سالهای ۱۳۹۵ تا تابستان ۱۳۸۰ در مجلات علمی پژوهشی ایران منتشر و ثبت شده که بیانگر بخش مهمی از تاثیر میراث فکری بوردوی در جامعه شناسی ایران بوده است. ظهور و بروز بوردوی در تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران در مقایسه با دو بخش سرمایه اجتماعی و سبک زندگی سپیار بیشتر بوده و قابل مقایسه نیست و البته دلیل علمی و منطقی آن سپیار واضح و روشن بوده، چراکه تبیین سرمایه فرهنگی به طور مشخص اختصاص به بوردوی داشته است.» (محمدعلی زکی، ۱۳۹۵). سرمایه فرهنگی مفهومی چندبعدی است که پیشینه نظری تقریباً گستردگی در ادبیات جامعه‌شناسی دارد و متفکرانی چون اریکسون (۱۹۹۶) و دی ماجو (۱۹۸۲) به آن دیشه پردازی پیرامون این مفهوم پرداخته‌اند. مفهوم پردازی و بسط نظری این مفهوم البته به صورت بنیادین، مرهون تلاش‌های نظری بی‌بر بوردوی جامعه‌شناسی شهر فرانسوی است. آن دیشه و نظام نظری بوردوی وضعیتی رابطه‌مند دارد و مفاهیم در کنار یکدیگر معنا می‌یابند؛ در این نظام مفاهیم هر بعد با بعد دیگر مرتب شده و خود آن به شکل رابطه‌مند تعییف می‌شود (هن، همت، ۱۳۹۰).

سرمایه فرهنگی عبارت است از آن چیزی که فرد آن را به طور انتسابی و اکتسابی در خانواده، جامعه و مدرسه به دست می‌آورد. این سرمایه با معرف هایی همچون: الف- سرمایه فرهنگی تجسم یافته یا ذهنی (فعالیت های فرهنگی، فضای فرهنگی خانواده وغیره)، ب- سرمایه فرهنگی عینیت یافته (میزان مصرف کالاهای فرهنگی خانواده همانند کتابخوانی، فیلم و سینما، نوشته ها، نقاشی ها وغیره) و چ- سرمایه فرهنگی، نهادینه شده (مدارک و مدارج تحصیلی و علمی، فرهنگی) (شارع یور و خوشف، ۱۳۸۱)

شناخته شده است. از دیدگاه بوردیو، شاخص های سرمایه فرهنگی مهارت های بین شخصی و غیررسمی شامل عادات، مدرک تحصیلی، سلاقق، سبکهای زندگی وغیره می شود (باکاک، ۱۳۸۱). از نظر بوردیو سرمایه فرهنگی، گرایش ها و عادات دیرپا است که در فرایند جامعه پذیری حاصل می شوند و نیز اهداف فرهنگی ارزشمند مانند صلاحیت های تحصیلی و فرهیخگی را شامل می شود (آنهاير، ۱۹۹۳). بوردیو سرمایه فرهنگی را نوعی ذاته فرهنگی میداند که علاوه بر دانش، معرفت و اطلاعات عمومی، گرایشها و ذاته های والدین، ترجیحات و اطلاعات خاص در مورد سیستم آموزشی آنها را نیز در بر میگیرد. (جاگر و هلم، ۲۰۰۷). ویلکنر و لیونز (۲۰۱۴) بیان می کند که سرمایه فرهنگی، منش و شیوه رفتار، شرایط آموزشی و کالاهای فرهنگی است

به نظر بوردیو، سرمایه فرهنگی بهمنزله یک شاخص تربیتی شامل گرایش های روانی افراد نسبت به مصرف و استفاده از کالاهای فرهنگی، میزان مصرف مستقیم کالاهای فرهنگی بهطور عینی و مدارک و مدارج علمی و فرهنگی است؛ بوردیو در تعریف سرمایه فرهنگی آن را دربرگیرنده تمایلات پایدار فرد می داند که در خلال اجتماعی شدن در او انباشته می شود؛ به بیان دیگر، مهارت های رسمی و غیررسمی شامل عادت ها و روش ها و سلاطیق، سبک زندگی افراد، شبکه ساختاریابی، مدارک تحصیلی، کیفیت تحصیلی افراد و گرایش آنان به جمع اوری محصولات فرهنگی و هنری نیز از شاخص های سرمایه فرهنگی به شمار می آیند (بوردیو، ۱۳۹۳). سرمایه فرهنگی شکلی از سرمایه ارزشی و فرهنگ برجسته طبقات بالاست که با سرمایه اقتصادی و اجتماعی تفاوت دارد؛ ولی درنهایت به هر دوی آنها تبدیل شدنی است. مفهوم سرمایه فرهنگی ازنظر بوردیو به مجموعه ای از توانمندی ها و عادت ها و طبع های فرهنگی ازجمله دانش، زبان، سلیقه یا ذوق و سبک زندگی دلالت می کند. انتقال سرمایه اقتصادی از نسلی به نسل دیگر و از طریق ارث و میراث صورت می گیرد؛ در حالی که انتقال سرمایه فرهنگی امری پیچیده تر است (صالحی امیری و سپهرنیا، ۱۳۹۳).

تحلیل فرهنگی بوردیو با تأکید بر سرمایه فرهنگی بهمنزله ابزار فهم تفاوت های اجتماعی انجام می شود. او مادله فرهنگی را با استفاده از مفهوم سرمایه تحلیل می کند و با بهره گیری از ساختارگرایی و جامعه شناسی دانشی این کار را بهخوبی انجام می دهد. «بوردیو برای به انجام رساندن ترکیب عینت گرایی و ذهنیت گرایی و رفتن به فراسوی این دوگانه رایج، مجموعه بدیع و تازه ای از مفاهیم را وضع کرد که با مفاهیم عادت واره، میدان و سرمایه استحکام یافته است» (استونز، ۱۳۸۷). برای بوردیو عادت واره، میدان و سرمایه هم از حیث تجربی و هم مفهومی دارای ارتباط درونی اند (بوردیو و واکوانت، ۱۹۹۲). عادت واره، سرمایه و میدان سه رأس مثلثی هستند که هیچ کدام برتر یا مقدم بر دیگری نیستند و هر سه برای درک جهان اجتماعی لازم و ملزم یکدیگر بوده و حالتی درهم پیچیده دارند.

- فضای اجتماعی در اندیشه بوردیو، یک فضای توزیع است؛ فضای توزیع، مجموعه وسیعی از مواضع سلسله مراتبی است که هر موضع با روابطی که با سایر میدان های نزدیک بقرار می کند، مشخص می شود (جنکنیز، ۱۳۸۵). فضای اجتماعی در اندیشه بوردیو متشکل از مجموعه میدان های مرتبط با هم است.

- میدان: میدان فضای روابط میان کشگران و عرصه رقابت برای کسب جایگاه، در سلسله مراتب قدرت درون میدان است. میدان را همچینین می توان صحنه کشاکشی دانست که در آن کنش گران و نهادها در پی حفظ یا براندازی نظام موجود سرمایه هستند (استونز، ۱۳۸۷). میدان از درون، براساس روابط قدرت ساخت می یابد (جنکنیز، ۱۳۸۵: ۱۳۶). آنچه به میدان معنا می دهد، سرمایه هم از حجم و ترکیب انواع سرمایه ها، جایگاه فرد را در سلسله مراتب میدان تعیین می کند.

- سرمایه: اصطلاح سرمایه معمولاً به فضای اقتصادی و مادله مالی مربوط می شود؛ اما استفاده بوردیو از این اصطلاح گسترده تر است (بون ویتنز، ۱۳۹۰: ۱۳۶). مفهوم چند وجهی سرمایه که به همت بوردیو پردازش شده، به ما امکان می دهد، به بازنمایی مناسب تری از ساختار و نظام روابط در هر فضای اجتماعی دست یابیم و به جای هرمی دیدن جامعه، جامعه ای با فضای چند بعدی متصور باشیم (شویبر و فونتن، ۱۳۸۵: ۱۰۰). از نظر بوردیو سرمایه هرگونه خاستگاه و سرچشمه در عرصه اجتماعی است که در توایی فرد برای بهره مندی از منافع خاص که در این صحنه حاصل می گردد، مؤثر واقع می شود (استونز، ۱۳۸۷: ۳۳۵).

بوردیو سرمایه را هر منبعی می داند که در عرصه خاصی اثر بگذارد و به فرد امکان دهد سود خاصی را از راه مشارکت در رقابت بر سر آن، به دست آورد. انگاره سرمایه از رویکرد اقتصادی سرچشمه می گیرد. بازنمایی و بیانگری های سرمایه بهوضوح شناس دهنده این تشابه انواع سرمایه است؛ سرمایه از طریق عملیات سرمایه کاربرد نمایش می شود، بهصورت میراث انتقال می یابد و فرصت هایی که صاحب سرمایه با انجام سودمندترین جایه جایی ها فراهم می کند، بهره مندی بیشتر از آن را ممکن می کند.

بوردیو در مقاله انواع سرمایه (۱۹۸۶) هر یک از انواع سرمایه را تعریف می کند. سرمایه اقتصادی در اندیشه بوردیو شامل درآمد و بقیه منابع مالی است که در قالب مالکیت جلوه می کند. درآمد و دارایی را می توان معرفه های سرمایه اقتصادی در نظر گرفت. سرمایه اجتماعی شامل همه منابع واقعی و بالقوه است که می تواند در اثر عضویت در شبکه اجتماعی کنشگران یا سازمان ها به دست آید (آنهاير و دیگران، ۱۹۹۳). سرمایه نمادین در اندیشه بوردیو محسوب شناخته شدن و به رسمیت شناخته شدن توسط دیگران است (شالچی، ۱۳۸۷: ۱۰۱) و شامل کاربرد نمادهایی می گردد که فرد آن را به کار می گیرد تا به سطح دیگر سرمایه خود مشروعیت بخشد (ترن، ۱۹۹۸: ۵۱۲).

به اعتقاد بوردیو ساختار اجتماعی یک جامعه پیشرفتی یک فضای اجتماعی پیچیده ای است که در آن انواع سرمایه ها براساس موقعیت اجتماعی گروه های اجتماعی توزیع شده است. از نظر بوردیو (۱۹۸۵) هر نوع دارایی، منابع یا کالاهایی که در جامعه دارای ارزش باشند می توانند نوعی سرمایه محسوس شود. بوردیو به سه نوع سرمایه اشاره می کند که عبارتند از: سرمایه اقتصادی (بول،

دارایی) سرمایه فرهنگی (دانش، مهارت، مدارک تحصیلی) و سرمایه اجتماعی (روابط و عضویت در یک گروه). سرمایه اقتصادی: «دارایی‌ها و کالاهای لوکسی که به یک فرد تعلق دارد.» سرمایه اجتماعی: مجموعه منابع واقعی و بالقوه ای است که در اثر عضویت در شبکه اجتماعی یا سازمان‌ها به دست می‌آید.» بوردیو این مفهوم را برای فهم و تبیین این مسئله که «چگونه روابط سلطه و قدرت بین کنشگران ایجاد و باز تولید می‌شود.»

بهزعم بوردیو، سرمایه‌فرهنگی عاملی تعیین‌کننده در رفتارها و سبک زندگی افراد محسوب می‌شود. این نوع از سرمایه که بوردیو انواع آن را توضیح داده است، موقعیت اجتماعی افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهد و این موقعیت، فرصت‌هایی را برای عامل اجتماعی فراهم می‌آورد تا آن طریق سبک زندگی مرتبط با سلامت خود را انتخاب کنند. سرمایه‌فرهنگی در اندیشه بوردیو، نزدیک به مفهوم ویری شیوه زندگی است که شامل مهارت‌های خاص، سلیقه، نحوه سخن‌گفتن و شیوه‌هایی است که فرد از طریق آن خود را از دیگران متمایز می‌سازد (متناز، ۱۳۸۳: ۱۵۱). بوردیو تحصیلات را نمودی از سرمایه‌فرهنگی می‌دانست و گرایش به اشیای فرهنگی و جمع شدن محصولات فرهنگی در نزد فرد را سرمایه‌فرهنگی می‌خواند (فاضلی، ۱۳۸۲: ۳۷). به طور کلی، می‌توان گفت هر میدانی، به نوع خاصی از سرمایه اهمیت می‌دهد. در میان انواع سرمایه‌ها، سرمایه‌فرهنگی در حوزه آکادمیک ارزشمند تلقی شده و عاملی کلیدی در تلاش برای کسب برتری در میدان مزبور و یافتن مرجعیت و پرستیز آکادمیک است (سیدمن، ۱۹۸۱: ۱۳۸).

از نظر بوردیو سرمایه‌فرهنگی به سه حالت ممکن است وجود داشته باشد: حالت تجسم‌یافته، حالت عینیت یافته و حالت نهادینه‌شده:

(الف) سرمایه‌فرهنگی تجسم‌یافته: سرمایه‌فرهنگی تجسم‌یافته نوعی ثروت بیرونی است که به منزله بخش جدایی‌ناپذیری از فرد درآمده است. این همان بخشی است که بوردیو آن را بعده سرمایه‌فرهنگی همراه با تولد می‌نامد. این نوع سرمایه‌فرهنگی، نوعی ثروت درونی است که قابل انتقال و مبادله نیست و به مرور زمان بخشی از فرد شده است (شارع پور و خوش فر، ۱۳۸۱). این‌گونه سرمایه و این ثروت بدنی را که به جزء جدنشدنی وجود شخص و محدوده اعمال عادت‌گونه او تبدیل شده است، می‌توان خلی سریع (برعکس پول، حقوق، مالکیت یا حتی القاب اشرافی) به هدیه یا مبادله انتقال داد (صالحی‌امیری و سپهرنیا، ۱۳۹۳). سرمایه‌جسم‌یافته با کوشش، تجربه و استعداد فرد حاصل می‌شود و با مرگ دارنده آن از بین می‌رود و نمی‌توان آن را به دیگری واگذار کرد؛ به عبارت دیگر، این نوع سرمایه به مجموع خصلت‌های پرورش‌یافته در افراد اشاره دارد که از طریق فرایند اجتماعی شدن، در آن‌ها درونی می‌شود. سرمایه‌فرهنگی متجمس (درونی شده): توانایی‌های بالقوه‌ای هستند که به تدریج بخشی از وجود فرد شده و تثبیت گردیده‌اند (فوتنن و شویره، ۱۳۸۲). این سرمایه‌فرهنگی درونی شده، عادات و منش، مشرب و خلق و خوی فرهنگی‌ای است که از خانواده به فرزندان مستقل می‌شود و گویی به ارت می‌رسد (لاریو و واینیگر، ۲۰۰۳). داشتن دانش در زمینه‌های گوناگون و شناخت رمزگان جهان اجتماعی، نمونه‌هایی از سرمایه‌فرهنگی درونی شده‌اند.

(ب) سرمایه‌فرهنگی عینیت‌یافته: سرمایه‌فرهنگی عینیت‌یافته نیز شامل کالاهای فرهنگی، تمایل بدان‌ها و مصرف فرهنگی کالاهای و محصولات فرهنگی است. سرمایه‌فرهنگی عینیت‌یافته یکی از بدیهی‌ترین و عینی‌ترین شکل‌های سرمایه‌فرهنگی است و به مصرف کالاهای مختلف فرهنگی در میان قشرهای جامعه اشاره دارد که خود ممکن است تابعی از متغیرهای گوناگون فردی و اجتماعی قرار گیرد. این سرمایه‌فرهنگی در اشیای مادی انتقال‌پذیر است ولی آنچه شایستگی انتقال دارد، مالکیت قانونی است نه استعدادی که آن تابلوی نقاشی را خلق کرده است. پس کالاهای فرهنگی را هم می‌توان به صورت مادی به تملک درآورد که مستلزم سرمایه اقتصادی است و هم به صورت نمادین که مستلزم سرمایه‌فرهنگی است.

اشیای مادی، کالاهای فرهنگی و رسانه‌هایی مانند نوشته‌ها، کتاب‌ها، نقاشی‌ها و ابزارهای موسیقی جزء سرمایه‌فرهنگی عینیت‌یافته‌اند. بهره‌گیری از سرمایه‌فرهنگی عینیت‌یافته به سرمایه‌فرهنگی تجسم‌یافته مطالعه این نوع از سرمایه‌فرهنگی می‌توان مجموع دارایی‌ها و موجودی کالاهای فرهنگی استفاده شده مانند تعداد و نوع کتاب‌ها، مجلات، تابلوهای تصویری، کامپیوتر و اشیای قیمتی فرهنگی را در نظر گرفت (صالحی‌امیری و سپهرنیا، ۱۳۹۳).

سرمایه‌فرهنگی عینی درواقع دسترسی فرد به منابع فرهنگی را آسان تر و بیشتر می‌کند و دشواری‌های یادگیری را کمتر می‌کند. همچنین به کودک‌القا می‌کند که داشتن و استفاده کردن از این نوع کالاها نیز با ارزش است. این نوع از سرمایه‌فرهنگی را هم می‌توان به صورت مادی تخصیص داد (که سبب سرمایه اقتصادی می‌شود) و هم به صورت نمادی (که سبب سرمایه‌فرهنگی می‌شود) (شارع پور و خوش فر، ۱۳۸۱).

(ج) سرمایه‌فرهنگی نهادینه‌شده: سرمایه‌فرهنگی نهادینه‌شده، دستاوردها، توانایی‌ها، مهارت‌های تحصیلی و غیرتحصیلی است که به صورت مدرک به فرد ارائه شده و به لحاظ قانونی‌عرفی به دارنده آن ارزش اجتماعی می‌دهد. عینیت‌بخشیدن به سرمایه‌فرهنگی از طریق مدارک دانشگاهی و تحصیلی صورت می‌گیرد؛ بدین ترتیب که سرمایه‌جسم‌یافته بیولوژیکی، خارج از دارایی‌های مادی و عینی فرهنگی واقعیت پیدا می‌کند. این کار با کسب عنوانی تحصیلی صورت می‌گیرد که به صورت قانونی و نهادی تأیید شده است. این مدارک مستقل از صاحبانشان اعتبار دارند. برای مطالعه این نوع از سرمایه‌فرهنگی می‌توان هر نوع مدرک تحصیلی، فنی، حرفة‌ای، فرهنگی و هنری را بررسی کرد که از سوی مراکز و انجمن‌های رسمی نهادی تأیید شده است (صالحی‌امیری و سپهرنیا، ۱۳۹۳).

سرمایه فرهنگی نهادینه شده به کمک ضابطه های اجتماعی و به دست آوردن عنوان ها، برای افراد موقعیت کسب می کند؛ مانند مدرک تحصیلی و تصدیق حرفه و کار. این سرمایه نیز انتقال پذیر نیست و نمی توان آن را واگذاری کرد و به دست آوردن آن برای افراد، بستگی به شرایط معین دارد.

۵- ضرورت و اهمیت تحقیق:

سرمایه فرهنگی به مثابه پدیده اجتماعی و اصول پنج گانه جامعه شناختی تحلیل دور کیمی آن: لازمه تحلیل و تبیین جامعه شناختی سرمایه فرهنگی به منزله «پدیده اجتماعی» توجه به پنج اصل می باشد (نمودارشماره ۱):

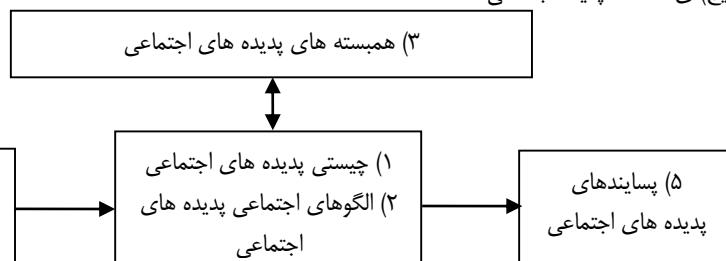
اصل اول: چیستی و ماهیت پدیده های اجتماعی: پدیده های اجتماعی دارای ماهیتی پیچیده، چند وجهی و چند بعدی هستند که می توان آنها را با استفاده از ابزارهای علمی (پرسشنامه) اندازه گیری نمود. نقش محقق در شناخت پدیده ها آن است که ابعاد مولفه های گوناگون موضوع تحقیق را تعیین و شناسائی کند، برای نمونه بیگانگی اجتماعی شامل پنج مولفه بیگانگی از خود، بیگانگی از کار، بیگانگی از خانواده، بیگانگی از روابط اجتماعی و بیگانگی از نهادهای اجتماعی گزارش شده است. سلامت اجتماعی در بردارنده شامل پنج مولفه شکوفایی اجتماعی، همبستگی اجتماعی، پذیرش اجتماعی، مشارکت اجتماعی و انسجام اجتماعی بوده است.

اصل دوم: الگوهای اجتماعی پدیده های اجتماعی: متغیرهای شائع مورد استفاده در تحقیقات اجتماعی (شامل جنس، سن، تحصیلات، شغل، وضع تأهل، حوزه های اجتماعی محل سکونت، نژاد و قومیت، طبقه اجتماعی) به منزله الگوهای اجتماعی می باشد (گیتانس، ۱۹۷۲ و بورگس، ۱۹۸۶). چگونه می توان به مقایسه سرمایه فرهنگی بر حسب الگوهای اجتماعی پرداخت؟ برای نمونه موضوع موقیت تحقیلی بر حسب متغیرهای اجتماعی (شامل جنس، سن، تحصیلات، شغل، وضع تأهل، حوزه های اجتماعی محل سکونت، نژاد و قومیت، طبقه اجتماعی، دین) چگونه است؟ در این اصل به مقایسه موضوع تحقیق بر حسب الگوهای اجتماعی توجه می شود برای نمونه: وضعیت سرمایه فرهنگی به تفکیک مردان و زنان، وضعیت سرمایه فرهنگی به تفکیک محل سکونت نقاط شهری و روستائی وغیره. بررسی تمایزات (تفکیک های) اجتماعی نتیجه مقایسه پدیده های اجتماعی خواهد بود که دو وضعیت شناسائی می شود: (الف) زمانی که تفاوت معناداری درخصوص پدیده اجتماعی بین گروههای تحقیق وجود دارد که این وضعیت نشان از وجود ناهمگونی (عدم تجانس) اجتماعی درخصوص پدیده اجتماعی دارد. (ب) زمانی که تفاوت معناداری درخصوص پدیده اجتماعی بین گروههای تحقیق وجود ندارد که این وضعیت معرف همگونی (تجانس) اجتماعی درخصوص پدیده اجتماعی دارد.

اصل سوم: همبسته های پدیده های اجتماعی: روابط درهم تبیه ای بین موضوعات اجتماعی با یکدیگر مشاهده می شود. نقش محقق، بررسی چگونگی وجود یا عدم رابطه (همبستگی) بین دو پدیده اجتماعی می باشد. در این وضعیت تأکید بر روابط همبستگی است نه روابط علی.

اصل چهارم: پیشاپندهای ۱ پدیده های اجتماعی (پدیده به مثابه متغیر وابسته): چه عواملی موجب شکل گیری پدیده اجتماعی می شوند؟ پدیده اجتماعی چگونه به وجود می آیند؟ پدیده های اجتماعی موضوعاتی چند علی هستند و عوامل گوناگون در پدایش آنها نقش دارند. وظیفه جامعه شناس آن است که عوامل مختلف در شکل گیری پدیده اجتماعی را شناسائی نموده، تاثیرهای کدام از آنها را مشخص کند.

اصل پنجم: پیشاپندهای ۲ پدیده های اجتماعی (پدیده به مثابه متغیر مستقل): کارکردهای پدیده های اجتماعی چیست؟ تعریف کارکردان نظر جامعه شناسی همان اثر، نقش، وظیفه، پیامد، عاقبت، نتیجه، هدف، ماموریت است. هر پدیده اجتماعی در بردارنده چندین کارکرد است و در یک کارکرد واحد منحصر نمی شود. کار جامعه شناس شناسائی و تحلیل کارکردها (اثرات، پیامدها و نتایج) ی مختلف پدیده اجتماعی است.

نمودارشماره ۱) اصول پنج گانه تبیین جامعه شناختی پدیده های اجتماعی به طور عام و سرمایه فرهنگی به طور خاص

- اصول پنج گانه مورد بررسی را می‌توان بر حسب انواع و سطوح سه گانه تحلیل جامعه شناختی پدیده‌های اجتماعی به طور عام و سرمایه‌فرهنگی به طور خاص مشخص دسته بندی و طبقه بندی نمود:
- ۱) در سطح مقدماتی و تحلیل یک متغیره: (الف) بررسی وضعیت سرمایه‌فرهنگی صرف نظر از متغیرها و موضوعات دیگر اجتماعی: چیستی سرمایه‌فرهنگی: مبانی نظری و پژوهشی در تبیین سرمایه‌فرهنگی چیست؟ میزان، مقدار و وضعیت کنونی سرمایه‌فرهنگی چقدر و چگونه می‌باشد؟
 - ۲) در سطح میانی و تحلیل دومتغیره: (ب) وضعیت سرمایه‌فرهنگی بر حسب سیزده الگوی اجتماعی: بررسی سرمایه‌فرهنگی و مقایسه آن بر حسب جنس، سن، نژاد (قومیت)، تحصیلات، وضع تأهل، اشتغال، تعلقات دینی، وضعیت طبقاتی، حوزه‌های اجتماعی شهری و روستائی کدامند؟ (ج) همبسته‌های اجتماعی سرمایه‌فرهنگی: آیا سرمایه‌فرهنگی با سائر متغیرهای فردی اجتماعی و فرهنگی ارتباط و همبستگی دارند؟ در صورت وجود ارتباط، میزان، مقدار و جهت آن چقدراست؟
 - ۳) در سطح پیچیده و تحلیل چند متغیره: (د) سرمایه‌فرهنگی به مثابه متغیر وابسته: پیشاندهای سرمایه‌فرهنگی کدامند؟ چه موضوعاتی در سرمایه‌فرهنگی تاثیر دارند؟ چه عواملی موجب شکل گیری سرمایه‌فرهنگی می‌شوند؟ تاثیر عوامل گوناگون در شکل گیری سرمایه‌فرهنگی چه مقدار است؟ (ه) سرمایه‌فرهنگی به مثابه متغیر مستقل: پیشاندهای سرمایه‌فرهنگی کدامند؟ سرمایه‌فرهنگی در چه موضوعاتی تاثیر دارد؟ پیامدها، اثرات و کارکردهای مختلف فردی، اجتماعی، خانوادگی، فرهنگی، شغلی، آموزشی سرمایه‌فرهنگی در سطوح متعدد زندگی اجتماعی چیست؟

۶- سابقه و پیشینه پژوهش سرمایه‌فرهنگی در ایران (موج اولیه آن)

الف) مطالعات نظری (حوزه نشر مقالات علمی):

- (۱) درآمدی بر نظریه سرمایه‌فرهنگی "عنوان مقاله حسن روحانی (۱۳۸۸)
- (۲) بهمن باینگانی و علی کاظمی (۱۳۸۹) به "بررسی مبانی تئوریک مفهوم سرمایه‌فرهنگی"
- (۳) در جستجوی سنجش سرمایه‌فرهنگی "عنوان پژوهش حیدر جانلیزاده چوب دستی و همکاران (۱۳۸۹)

ب) مطالعات نظری (حوزه نشر کتاب):

- (۱) سرمایه‌فرهنگی (احمد منصوری، ۱۳۹۳)
 - (۲) الگوی ارتقای سرمایه‌فرهنگی در ایران (رضا صالحی امیری و رزیتا سپهرنیا، ۱۳۹۴)
 - (۳) سرمایه‌فرهنگی: درآمدی بر رویکرد نظری و روش شناسی پیر بوردو (ناهید موید حکمت، ۱۳۹۵)
- ج) موج اولیه تحقیقات تجربی سرمایه‌فرهنگی در ایران:**
- (۱) رابطه سرمایه‌فرهنگی با سرمایه‌فرهنگی جوانان "مطالعه موردی شهر تهران" (محمد شارع پور و غلامرضا خوشفر، ۱۳۸۱)
 - (۲) تبیین جامعه شناختی رابطه سرمایه‌فرهنگی خانواده با سرمایه‌فرهنگی (محسن نیازی و محمد کارکنان نصرآبادی، ۱۳۸۶)
 - (۳) تأثیر نابرابری سرمایه‌ی فرهنگی بر موقوفیت تحصیلی دانش آموزان پیش دانشگاهی در دست یابی به آموزش عالی (محسن نوغانی، ۱۳۸۶)
 - (۴) طراحی و ارایه الگوی بومی اندازه گیری سرمایه‌فرهنگی در کشور ایران (اسماعیل کاووسی و رزیتا سپهرنیا، ۱۳۸۷)
 - (۵) فرهنگ قومی سرمایه‌ی فرهنگی و صنعت گردشگری (مهدی کروبی، ۱۳۸۷)

د) مرور تحقیقات پیشین:

مقاله محمد رضایی و فاطمه تشوبیق (۱۳۹۲) به «بازخوانی سنجه‌های سرمایه‌فرهنگی» توجه داشته است. مرور تحقیقات نشان می‌دهد که در پژوهش‌های خارجی به زمینه‌های فرهنگی در سنجش سرمایه‌فرهنگی توجه شده است. این در حال است که در پژوهش‌های تجربی داخلی، معرفت فرهنگی و بومی مورد غفلت و بی‌توجهی واقع شده است. «فرا تحلیلی بر ارتباط سرمایه‌فرهنگی و مدیریت بدن» عنوان پژوهش صدیقه شعاع و محسن نیازی (۱۳۹۵) نشان داده که سرمایه‌فرهنگی نقش متوسطی در تبیین واریانس مدیریت بدن ایفا نموده است.

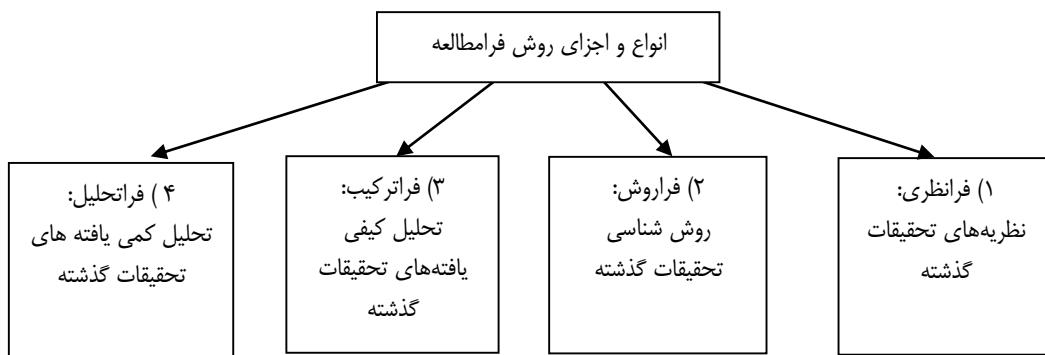
پژوهش محسن نیازی و همکاران (۱۳۹۷) تحت عنوان «فراتحلیل رابطه سرمایه‌فرهنگی و سبک زندگی» دریافته که اندازه اثرسلسماهی‌فرهنگی و سبک زندگی معادل ۰/۲۸ در حد متوسط ارزیابی شده است. در مجموع، نتایج نشان داده که سرمایه‌فرهنگی با تعديل گری قومیت، جنسیت و تأهل، تأثیر متفاوتی بر سبک زندگی دارد.

«فراتحلیل مطالعات رابطه بین سرمایه‌فرهنگی و شادی» عنوان پژوهش اسدالله بابایی فرد و همکاران (۱۳۹۷)، نشان داد که اندازه اثر یا ضریب تأثیر سرمایه‌فرهنگی بر شادی معادل ۰/۳۲۲ در حد متوسط ارزیابی می‌شود. یافته‌های پژوهش محسن نیازی و همکاران (۱۳۹۹) با عنوان «فراتحلیل پژوهش‌های انجام شده در مورد رابطه سرمایه‌فرهنگی و هویت اجتماعی» نشان داده که میانگین اندازه‌ی اثر یا تأثیر سرمایه‌ی فرهنگی بر هویت اجتماعی، معادل ۰/۳۶ در سطح متوسط است. به عبارتی، متغیر سرمایه‌ی فرهنگی عاملی تأثیرگذار در توسعه‌ی هویت اجتماعی افراد ارزیابی می‌شود. «طراحی مدل فراترکیب شناسایی عوامل موثر سرمایه‌فرهنگی داشجوابیان در دانشگاه» عنوان پژوهش محسن نیازی و همکاران (۱۳۹۹) گزارش شده است. یافته‌ها این پژوهش نشان

می دهد تاکنون در ۱۱ بعد و ۵۸ مؤلفه پیرامون عوامل مؤثر بر سرمایه فرهنگی دانشجویان تحقیق صورت پذیرفته که پس از طی مراحل متعدد مدل مفهومی مرتبط با این موضوع ارائه شده است

۷- فراترکیب: چیستی و کاربرد آن در مدل سازی تبیین پدیده های اجتماعی

«فرامطالعه» یکی از روش هایی است که به منظور بررسی، ترکیب و تحلیل پژوهش های گذشته مورد استفاده قرار می گیرد. فرامطالعه به تجزیه و تحلیل عمیق کارهای پژوهشی انجام شده در یک حوزه خاص می پردازد و با توجه به نیازمندی پژوهش، بر چهار حوزه ۱) «فرانظری» (تحلیل نظریه های مطالعات گذشته)، ۲) «فراروش» (تحلیل روش شناسی مطالعات گذشته)، ۳) «فراترکیب» (تحلیل کیفی محتوای مطالعات گذشته) و ۴) «فرا تحلیل» (تحلیل کمی محتوای مطالعات گذشته) دلالت دارد (نمودار شماره ۲).

نمودار شماره ۲) انواع چهار گانه روش های فرامطالعه (بنج و دی، ۲۰۱۰: ۴۹۰ و پاترسون و همکاران، ۲۰۰۱: ۱۶۹).

«فراترکیب (سنتر پژوهی)» مانند فراتحلیل، برای یکپارچه سازی چندین مطالعه برای ایجاد یافته های جدید و تفسیر آنها به کار می رود. با این حال برخلاف فراتحلیل که برداههای کمی و رویکردهای آماری تأکید دارد، فراترکیب بر مطالعات کیفی و تفسیر و تحلیل عمیق آنها به دلیل فهم عمیق تر است (بنج و دی، ۲۰۱۰: ۴۹۰ و پاترسون و همکاران، ۲۰۰۱: ۱۶۹).

تنوع، تعدد، گستردگی و فراوانی تحقیقات در رشته های مختلف علوم بشری، موجب ظهور و بروز حوزه ای معرفتی جدیدی با عنوان «ترکیب دانش» شده است. «ترکیب نمودن تحقیقات» در راستای مرور نظام مند تحقیقات محسوب شده است (کوپر، ۱۹۸۸: ۲۳). امروزه مطالعات حوزه مرور نظام مند (سیستماتیک) در حال گسترش است. فراترکیب (سنتر پژوهی) یکی از انواع روش های «ترکیب دانش» شمرده می شود (کاستر و همکاران، ۲۰۱۲، تمپلایر و همکار، ۲۰۱۵ و براآن، ۲۰۲۰). پژوهش زیالو و واتسون (۱۹۹۸) بیش از ۱۶ استراتژی در حوزه «مرور نظام مند» را شناسایی نموده اند که یکی از آنها روش «فراترکیب» گزارش شده است. «پژوهش مروری نوعی از تحقیقات است که هدف آن، مطالعه مستقل و روش مند پیشینه پژوهش برای اکشاف، توصیف، تلفیق، تبیین و یا نقد الگوها، روابط و روندهای قابل مشاهده در پیکرده دانش می باشد و می توان حداقل ۵ گونه متمایز از مقالات مروری را شناسایی کرد که هر یک کارکرد خاص خود را در تولید دانش دارند. فراترکیب یکی از انواع ده گانه پژوهش مروری معرفی و گزارش شده است» (امیر شهسواری و جمیله علم الهدی، ۱۳۹۸: ۷۹).

در دو دهه گذشته تلاش های زیادی برای معرفی ماهیت، ویژگی ها، کاربردها، چالشها و مهم تر از همه امکان پذیری عمل «فراترکیب» در نتایج واکاوی های کیفی صورت گرفته است. آثار ساندلوسکی (۱۹۹۶)، پترسون و همکاران (۲۰۰۱)، دوبل (۲۰۰۳)، باروسو و همکاران (۲۰۰۳)، جونز (۲۰۰۴)، والش و داون (۲۰۰۵)، زیمر (۲۰۰۶)، ساندلوسکی و بارسو (۲۰۰۷)، کوپر، هدگاس و والنتین (۲۰۰۹)، بارتنت پیچ و توماس (۲۰۰۹)، فینفگلدن کائیت (۲۰۱۰) و توماس، اوماراوس، برانتون (۲۰۱۴) را می توان در زمرة مهم ترین این تلاشها و تأملات قلمداد کرد.

«الگوی فراترکیب یکی از انواع روش های فرامطالعه است که نباید آن را با الگوها و روش های دیگر مانند مرور پیشینه، تحلیل ثانویه، روایت دوباره و غیره، اشتباه گرفت» (ساندلوسکی و بارسو، ۲۰۰۷: ۱۹-۲۲). «فراترکیب به عنوان نوعی تحقیق علمی تعریف شده است که در آن یافته های تحقیق در مورد یک واقعه هدفمند، روند، تجربه یا پدیده دیگر موجود در گزارش های کتبی مطالعات کیفی کامل شده، از طریق روش های کیفی یا کمی جمع بندی، یکپارچه یا در غیر این صورت جمع آوری می شود، بنابر این که این یافته های تحقیق می توانند مفیدتر به عنوان پایه ای برای عمل یا سیاست گذاری یا تحقیقات آینده پژوهی باشد» (ساندلوسکی، ۲۰۱۲: ۲۰).

«فراترکیب تحلیل یافته های مطالعات کیفی بوده و به جای خلاصه ای جامع از یافته ها، ترکیب تفسیری از یافته ها را ایجاد می کند. فراترکیب به عنوان یکی از حوزه های فرامطالعه، رویکردی نظام مند برای ترکیب پژوهش های کیفی مختلف در راستای

کشف زمینه‌های فرعی و اصلی است که موجب ارتقا دانش جدید شده و دید جامعی از پدیده مورد بررسی را بوجود می‌آورد. این روش مستلزم آن است که پژوهشگر بازنگری دقیق و عمیقی پیرامون موضوع پژوهش انجام دهد و یافته‌های پژوهش‌های کیفی مرتبط را ترکیب کند و از این طریق نمایش جامعی از پدیده‌های مورد بررسی را نشان دهد. روش فراترکیب، با ارائه یک نگاه جامع به موضوع یا پدیده، منجر به یک شدن افق‌های مختلف پژوهشی می‌شود. همچنین مهمترین فایده‌های استفاده از این روش عبارت انداز: ۱) توسعه نظری یک موضوع، ۲) ارائه چکیده ای سطح بالا از یک موضوع و ۳) تلاش در جهت آنکه یافته‌های تحقیقات کیفی برای کاربرت عمل، در دسترس ترباشند.... بلکه جوهره این روش، تحلیل مطالعات کیفی است که در نهایت فهمی عمیق و کاربردی تر را در یک موضوع فراهم می‌آورد. فرا ترکیب روشی است که برای جمع بندی کردن مطالعات کیفی که مربوط به یک پدیده یا لائق نزدیک به آن هستند، مفید است» (زیمر، ۲۰۰۶: ۳۱۷).

مهتمتن ویژگی‌های روش فراترکیب عبارت انداز:

(۱) بازیابی جامع و سامانمند (سیستماتیک) همه پژوهش‌ها و گزارش‌های کیفی مرتبط با موضوع مورد نظر،

(۲) استفاده از همه روش‌های مفید (کمی و کیفی) برای تحلیل آن‌ها

(۳) تفسیر و تحلیل نکات اصلی تحقیقات؛

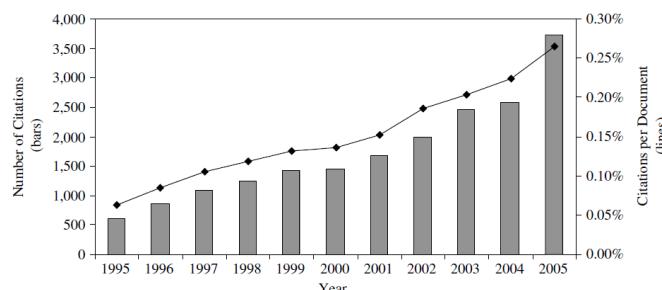
(۴) استفاده از روش‌های سامانمند (سیستماتیک) و مناسب کیفی برای جمع بندی نکات اصلی مطالعات کیفی

(۵) استفاده از فرایند تکرارپذیر برای افزایش روایی روش و خروجی فراترکیب» (ساندلوسکی و بارسو، ۲۰۰۷: ۲۲).

«فراترکیب (سترتپژوهی) تکنیک غیرآماری است که برای تلفیق، ارزیابی و تفسیر یافته‌های چندین تحقیق کیفی استفاده می‌شود. چنین مطالعاتی ممکن است برای شناسایی عناصر و ضامنین اصلی مشترک آن‌ها ترکیب شود» (کرونین و همکاران، ۲۰۰۸: ۳۹).

«روش فراترکیب از روش‌های جدید و نوظهور در مطالعات کیفی است که استفاده از آن در تحقیقات علوم اجتماعی رو به گسترش بوده و می‌تواند در خلق و توسعه دانش، محققان علوم اجتماعی را باری رساند. این روش جهت تفسیر سامانمند نتایج مطالعات کیفی برای تبیینی جدید از پدیده مشترک مورد مطالعه، استفاده می‌شود. افزایش بهره‌گیری از این روش، باعث اهمیت آشنایی محققان با جایگاه فراترکیب، مراحل انجام، نحوه اعتبار سنجی و مشکلات متداول در استفاده از آن می‌گردد» (اعبدی جعفری و امیری، ۱۳۹۸: ۷۳).

بهیان دیگر روش فراترکیب نوعی روش تحقیقی است که برای ترجمه‌های تفسیری و یا ایجاد تئوری با بهره‌گیری از یکپارچگی و مقایسه یافته‌های مختلف استفاده می‌شود. هدف فراترکیب ایجاد تفسیری خلاصه و یکپارچه از یافته‌های کیفی است. فراترکیب گردآوری و یکپارچه کردن مطالعات پیشین تأکید دارد، بهنحوی که نقاط مشابه یافته‌های مطالعات پیشین را شناسایی و آن‌ها را بر اساس متغیرهایی باقابلیت اعتماد بالا یکپارچه می‌کند و نیز تاییجی از نوع روابط علی میان پدیده‌ها و ترکیب تفسیری هم چنین قابلیت تعیین پذیری یافته‌ها را به دنبال دارد. شواهد حاصل از سنتر مطالعات کیفی میتواند بینشی عمیق را به پدیده مورد مطالعه ارائه دهد. سنتر تحقیقات کیفی اجازه میدهد تا دانش حاصل از مطالعات کیفی در مورد پدیده ای خاص در درک وسیع تر و جامع تر از آن پدیده حاصل شود. نمودارشماره ۳ نشان از رشد تعداد استنادات علمی شامل اصطلاحات فراترکیب، بررسی سیستماتیک، مرور تحقیقات و فراتحلیل در عنوان یا چکیده آن‌ها پس از انتشار چاپ اول کتاب راهنمای فراترکیب کوپر و هدگر (۱۹۹۴: ۲۰۰۵) تا ۱۹۹۵ طی سالهای ۱۹۹۴ تا ۲۰۰۵ بر اساس دو پایگاه اطلاع‌رسانی SSCI و SCI بوده است (کوپر و همکاران، ۲۰۰۶: ۱۰). نمودار مذکور معرف هر دو شاخص تعداد استنادات علمی و هم چنین تعداد استنادات نسبت به استنادات در دو پایگاه اطلاع‌رسانی گزارش بوده است. نتایج معرف افزایش ضریب تاثیر فراترکیب بر دانش در علوم و هم چنین علوم اجتماعی بوده است.

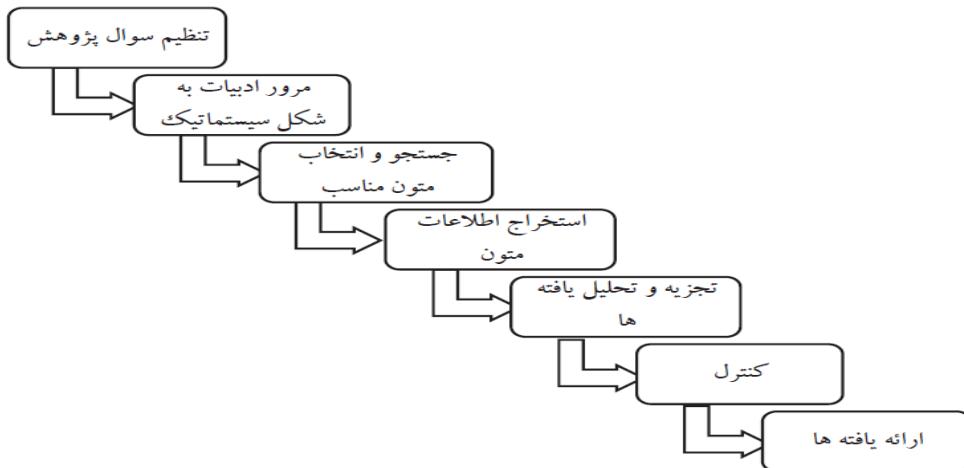
نمودار شماره ۳) استنادات مقالات بر اساس چهار واژه فراترکیب، بررسی سیستماتیک، مرور تحقیقات و فراتحلیل بر اساس دو پایگاه اطلاع‌رسانی SC و SSCI

۸- موج اولیه تحقیقات مبتنی بر روش فرا ترکیب در ایران

اولین موج «تحقیقات فراترکیب در ایران» اختصاص به سه مقاله «ارائه چارچوب فرآیندی برای آینده نگاری مبتنی بر روش فراترکیبی»(عباسی شاهکوه و همکاران،۱۳۸۷)، «متاستر تحقیقات کیفی در علوم پهداشی»(رفائی شیرپاک و همکاران،۱۳۸۹) و «فراترکیب نتایج واکاویهای کیفی و مطالعات فرهنگی: واقعیت یا توهم»(ابو علی و داده‌بر،۱۳۸۹) گزارش شده است. البته لازم به ذکر است که طی چندسال اخیر تحقیقات متعدد و فراوانی بر اساس روش فراترکیب انجام گرفته است.

۹- چارچوب روش تحقیق

مطالعه حاضر از نوع کیفی بوده که در آن از روش "فراترکیب" استفاده شده است. فراترکیب مانند فرا تحلیل، برای یکپارچه سازی چندین مطالعه برای ایجاد یافته‌های جدید و تفسیر آن‌ها به کارمی رود. با این حال برخلاف فراترکیب که بر داده‌های کمی و رویکردهای آماری تأکید دارد، فراترکیب بر مطالعات کیفی و تفسیر و تحلیل عمیق آن‌ها به دلیل فهم عمیق‌تر است (پاترسون و همکاران، ۲۰۰۱، و بینج و دی، ۲۰۱۰). هفت مرحله برای انجام فرا ترکیب ارائه شده که این مراحل عبارتند (۱) تنظیم و طرح سؤال پژوهش؛ (۲) بررسی و مرور ادبیات به شکل نظامند و سیستماتیک؛ (۳) جستجو و جو و انتخاب مقاله‌های مناسب؛ (۴) استخراج اطلاعات مقاله‌ها و متون؛ (۵) تجزیه و تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی؛ (۶) کنترل کیفیت و (۷) ارائه یافته‌ها (سنبلوسکی و باروسو، ۲۰۰۷؛ ۶۷) (نمودار شماره ۴).

نمودار شماره ۴) مرحله‌های فراترکیب از نظر ساندلوسکی و باروسو، ۲۰۰۷

اطلاعات تحقیق درباره «سرمایه فرهنگی» تا زمان انجام و جمع آوری اطلاعات (تیرماه ۱۴۰۰) با استفاده از چهار منبع اینترنتی پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (sid.ir)، پایگاه اطلاع رسانی نشریات علمی ایران (magiran.com)، پایگاه مجلات تخصصی نور (Noormags.ir)، پرتال جامع علوم انسانی (Ensani.ir) گردآوری شده است. درمجموع ۲۲۹ مقاله مندرج در مجلات علمی پژوهشی برای پژوهش حاضر در نظر گرفته شد.

۱۰- تجزیه و تحلیل یافته‌های پژوهش

(الف) روند تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران: تحسین نشود مقاله در حوزه سرمایه فرهنگی اختصاص به سال ۱۳۸۱ داشته است. درمجموع ۱۲ مقاله موضوع تحقیق تا سال ۱۳۸۹ منتشر شده اندوازسال ۱۳۸۹ روندانه‌ایشی در نشریات حوزه سرمایه فرهنگی مشاهده می‌شود. ۱۱ درصد تحقیقات اختصاص به دهه اول پژوهش (سالهای ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹) و ۸۹ درصد مقالات در دهه دوم پژوهش (سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰) ثبت شده اند. بررسی تاریخی نشر مقالات نشان از روند صعودی (افزایشی) در تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران طی دو دهه (سالهای ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۰) داشته است وهم چنین نتایج فوق نشان از رشد شتابان و بسیار فرازینه پژوهش سرمایه فرهنگی طی دهه دوم پژوهش داشته است (جدول شماره ۳).

جدول شماره ۳) توزیع فراوانی روند تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران بر حسب سال چاپ مقاله به تعداد و درصد

درصد	تعداد	سال نشر	درصد	تعداد	سال نشر
۲/۵	۸	۱۳۹۰	۰	۰	۱۳۸۰
۸	۱۸	۱۳۹۱	۰/۵	۱	۱۳۸۱
۷	۱۵	۱۳۹۲	۰	۰	۱۳۸۲
۹	۲۰	۱۳۹۳	۰	۰	۱۳۸۳
۱۲	۲۸	۱۳۹۴	۰	۰	۱۳۸۴
۱۰	۲۳	۱۳۹۵	۰	۰	۱۳۸۵
۹	۲۱	۱۳۹۶	۱/۵	۳	۱۳۸۶
۱۰	۲۳	۱۳۹۷	۱/۵	۳	۱۳۸۷
۹	۲۰	۱۳۹۸	۲	۵	۱۳۸۸
۱۳	۲۹	۱۳۹۹	۵	۱۱	۱۳۸۹

ب) گرایش‌های پژوهشی در تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران:

- ۱) کلیات سرمایه فرهنگی در ایران: ۸ مقاله به «چیستی سرمایه فرهنگی در ایران» پرداخته اند که شامل مباحث عمومی، کیفی، تاریخی و نظری موضوع بوده و مبتنی بر روش کتابخانه‌ای (اسنادی) انجام گرفته اند
 ۲) وضعیت سرمایه فرهنگی در ایران: ۳۲ مقاله به «چگونگی وضعیت سرمایه فرهنگی در ایران» پرداخته اند که در چندبخش قابل تفکیک هستند:

الف) چگونگی سرمایه فرهنگی بر حسب میدان‌های مختلف برای نمونه دانشگاه، آموزش و پرورش، موسسات، معلمان، دانشجویان، سالمدانان، زنان (۱۷ مقاله).

ب) تحقیقات سرمایه فرهنگی در سطح ملی (۶ مقاله)

ج) مقالات متکی بر مرور سابقه تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران (۶ مقاله).

د) مطالعه سرمایه فرهنگی بر اساس روش تحلیل محتوای کتب درسی (۳ مقاله)

۳) همبسته‌های سرمایه فرهنگی در ایران: سه مقاله به «همبسته‌های سرمایه فرهنگی در ایران» شامل مصرف گرایی، اوقات فراغت و سرمایه نمادین پرداخته اند

۴) پیشاندهای سرمایه فرهنگی در ایران:

الف) نتایج عمومی

یافته‌های پژوهش نشان از آن دارد که ۲۲ متغیر (موضوع) در خصوص شرایط و عوامل موثر بر سرمایه فرهنگی در ایران در قالب ۲۶ مقاله شناسایی گردیده اند. هفت متغیر موثر بر سرمایه فرهنگی در ایران دارای بیشترین فراوانی گزارش شده اند که بیشترین آن‌ها عبارتند از طبقه اجتماعی (۷ مقاله)، سرمایه اقتصادی (۶ مقاله)، سرمایه اجتماعی (۴ مقاله)، سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری، شبکه‌های اجتماعی مجازی، میراث فرهنگی (به صورت مشترک هر کدام در ۲ مقاله).

علاوه بر آن مابقی ۱۵ عوامل موثر که هر کدام در یک مقاله گزارش شده اند، عبارتنداز: آموزش، اوقات فراغت، اینترنت، رادیو و تلویزیون، سواد رسانه‌ای، خانواده (سرمایه فرهنگی)، مصرف کالاهای معنوی، نگرش خلاق به گردشگری، مشارکت فرهنگی، سبک زندگی، مدیریت دانش، اعتماد اجتماعی، مشارکت آموزشی، مصرف رسانه‌ای، شوراهای روتاستای.

ب) نتایج موضوعی:

نتایج موضوعی پیشاندهای سرمایه فرهنگی در ایران به ترتیب بیشترین فراوانی شامل چهار دسته اصلی عوامل اجتماعی (۱۴ متغیر)، عوامل سازمانی (۳ متغیر)، شرایط فناورانه نوین (۳ متغیر) و عوامل آموزشی و تربیتی (۲ متغیر) می‌باشند:

* شرایط فرهنگی اجتماعی شامل ۱۴ متغیر طبقه اجتماعی (۷ مقاله)، سرمایه اقتصادی (۶ مقاله)، سرمایه اجتماعی (۴ مقاله)، میراث فرهنگی (۲ مقاله)، متغیرهای اوقات فراغت، سواد رسانه‌ای، خانواده (سرمایه فرهنگی)، مصرف کالاهای معنوی، نگرش خلاق به گردشگری، مشارکت فرهنگی، سبک زندگی، اعتماد اجتماعی، مصرف رسانه‌ای، شوراهای روتاستای (هر کدام ۱ مقاله)

* شرایط سازمانی، شامل سه متغیر سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری (هر کدام در ۲ مقاله) و مدیریت دانش (در ۱ مقاله).

* شرایط فناورانه نوین، شامل سه متغیر شبکه‌های اجتماعی مجازی (۲ مقاله)، اینترنت، رادیو و تلویزیون (هر کدام در ۱ مقاله)

* شرایط آموزشی/تربیتی، شامل دو متغیر آموزش و مشارکت آموزشی (هر کدام در ۱ مقاله).

۵) پیشاندهای سرمایه فرهنگی در ایران:

یافه های پژوهش نشان از آن دارد که ۹۳ متفیر به عنوان اثرات سرمایه فرهنگی در ایران در قالب ۱۵۸ مقاله شناسابی شده اند. بیشترین اثرات سرمایه فرهنگی اختصاص به ۲۵ متفیر سبک زندگی (۱۴ مقاله)، موفیقت تحصیلی (۱۳ مقاله)، هویت اجتماعی (۱۰ مقاله)، شادی و رفتارزیست محیطی (هر کدام در ۸ مقاله)، مدیریت بدن (۷ مقاله)، سلامت عمومی و سرمایه اجتماعی (هر کدام در ۴ مقاله)، تحرک اجتماعی، خشونت خانگی، اعتماد اجتماعی، اوقات فراغت و مشارکت اجتماعی (هر کدام در ۳ مقاله)، مسئولیت پذیری اجتماعی، سرمایه نمادین، بیگانگی اجتماعی، عملکرد سازمانی، سلامت اجتماعی، سوادرسانه ای، بهره وری نیروی انسانی، رفتار پر خطر، مشارکت سیاسی، مدارای اجتماعی، منزلت اجتماعی معلمان (هر کدام در ۲ مقاله) داشته اند علاوه بر آن ها مابقی اثرات ۶۸ گانه که هر کدام از آنها در یک مقاله آمده است عبارتنداز: آموزش شهروروندی جهانی، اثربخشی آموزشی، احساس امنیت اجتماعی، احساس تهایی، احساس شهروروندی، ارزشهای معطوف به توسعه، ازدواج موفق، میزان استفاده از فناوری های ارتباطی و اطلاعاتی، استفاده از کتابخانه های عمومی، استقرار مدیریت دانش، انتخاب کالاهای مصرفی غربی، انتخاب نوع مدرسه، بازتولید طبقه اجتماعی، بحران هویت، گرایش والدین به تعییض جنسیتی، تحقیرشدنگی زنان، تخریب گری، ترس از جرم، ترک شغل، تعهد اجتماعی، تقدیرگرایی، توزیع قدرت در خانواده، توسعه پایدار شهری، تولیدات علمی دانشجویان، تولیدناخالص ملی، حقوق شهروروندی، خانواده گرایی، خود پنداره بدنه، خودکارآمدی زبان انگلیسی، خودکارآمدی فرزندان، دلستگی شغلی، رضایت زناشویی، رفتار ضدخلاقی زنان، رفتار ضدشهروروندی سازمانی، روابط زناشویی، سازگاری اجتماعی، میزان مطالعه، سلایق و مصرف هنری، شکل گیری تبلیغات فرهنگی، شهروروندی زیست محیطی، نگرش به فرزندآوری، سبک فرزندپروری، فرزندمنداری، فرهنگ دانشگاهی، فرهنگ شهروروندی، شهروروندی فرهنگی، فضای فرهنگی، قانون گرایی، گرایش به کتابخوانی، آگاهی و رفتاروالدین نسبت به کودک آزاری، توسعه گردشگری، گرایش به مدد، مقایسه اجتماعی، مشارکت شهروروندی، مشارکت ورزشی، مصرف غذاهای سنتی و مدرن، مقبولیت اجتماعی، درگیری تحصیلی، مهارت حل مسئله، نابرابری آموزشی، ناهنجاری های ترافیکی، نگرش به طلاق، نگرش خودتوسعه ای، نگرش سوءمصرف موادمخدر، هوش فرهنگی، هویت ملی، اخلاق حرفه ای، تمایل به گردشگری

الف) نتایج موضوعی:

یافته های پژوهش نشان از آن دارد که ۹۳ متغیر به عنوان اثرات سرمایه فرهنگی در ایران در قالب ۱۵۸ مقاله شناسابی شده اند که به ترتیب شامل اثرات اجتماعی (۳۵ متغیر)، اثرات خانوادگی (۱۶ متغیر)، اثرات آموزشی (۱۰ متغیر)، اثرات فرهنگی (۸ متغیر)، اثرات سازمانی (۷ متغیر)، اثرات شهرسازی (۶ متغیر)، اثرات رفتاری (۵ متغیر) و اثرات زیست شهری، فیزیکی و جسمانی، فناورانه، اقتصادی، و سیاسی، هر کدام ۱ متغیر بوده اند.

نتایج موضوعی پسایندگان سرمایه فرهنگی در ایران به ترتیب بیشترین فراوانی، در ۱۲ بخش اصلی قابل دسته بندی می باشند:

اثرات اجتماعی (شامل ۳۵ متغیر): سبک زندگی (۱۴ مقاله)، هویت اجتماعی (۱۰ مقاله)، رفتارزیست محیطی (۸ مقاله)، مدیریت بدن (۷ مقاله)، سرمایه اجتماعی (۴ مقاله)، تحرک اجتماعی، اعتماد اجتماعی، اوقات فراغت، مشارکت اجتماعی (به صورت مشترک هر کدام در ۳ مقاله)، مسؤولیت پذیری اجتماعی، سرمایه نمادین، بیگانگی اجتماعی، سلامت اجتماعی، سواد رسانه ای، رفتار پر خطر، کیفیت زندگی، مدارای اجتماعی، منزلت اجتماعی معلمان (به طور مشترک هر کدام در ۲ مقاله)، احساس امنیت اجتماعی، ارزش‌های مععوفه به توسعه، باز تولید طبقه اجتماعی، تخریب گری، ترس از جرم، تعهد اجتماعی، تقدیر گرایی، سازگاری اجتماعی، قانون گرایی، گرایش به مد، مقایسه اجتماعی، مقبولیت اجتماعی، ناهنجاری های ترافیکی، نگرش سوئچ مصرف مواد مخدر، هویت ملی، توسعه گردشگری، تماشای گردشگری (به طور مشترک هر کدام در ۱ مقاله)

اثرات خانوادگی (شامل ۱۶ متنی): خشونت خانگی (۳ مقاله)، گرایش والدین به تبعیض جنسیتی، توزیع قدرت در خانواده خانواده گرایی، رضایت زناشویی، رفتار ضد اخلاقی زنان، روابط زناشویی، نگرش به فرزندآوری، سیک فرزندپروری، فرزندمداری، فضای فرهنگی خانواده، خودکارآمدی فرزندان، تحقیر شدگی زنان، آگاهی و رفشار والدین نسبت به کودک آزاری، نگرش به طلاق واژداج موفق (هر کدام در ۱ مقاله)

۳) اثرات آموزشی (شامل ۱۰ متغیر): موفقیت تحصیلی (۱۳ مقاله)، انتخاب نوع مدرسه، آموزش شهرورندی جهانی، اثربخشی آموزشی، فرهنگ دانشگاهی، خودکارآمدی زبان انگلیسی، تولیدات علمی دانشجویان، درگیری تحصیلی، مهارت حل مسئله، نابرابری آموزش، (به طور مشترک هر کدام در ۱ مقاله).

^۴) اثرات فرهنگی (شامل ۸ متغیر): میزان مطالعه، سلایق و مصرف هنری، شکل گیری تبلیغات فرهنگی، گرایش به کتابخوانی، هوش فرهنگی، مصرف غذاهای سنتی و مدرن، انتخاب کالاهای مصرفی غربی، استفاده از کتابخانه‌های عمومی (به طور مشتک) هد کدام در ۱ مقاله)

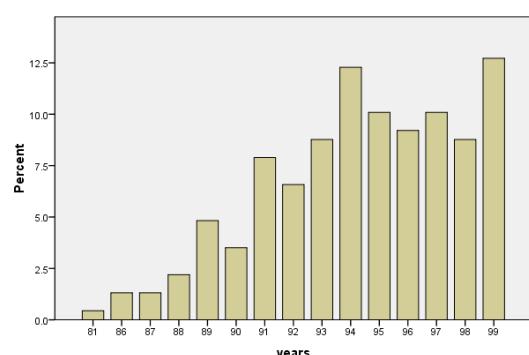
۵) اثرات سازمانی (شامل ۷ متغیر): بهره وری نیروی انسانی و عملکرد سازمانی (هر کدام در ۲ مقاله)، دلیستگی شغلی، رفتار ضد شهدمندی، سازمانی، اخلاقه حفه ای، تک شغا ، استقرار، مدب بت داشت. (هر کدام در ۱ مقاله)

۶) اثرات شهروندی (شامل ۶ متغیر): احساس شهروندی، شهروندی زیست محیطی، فرهنگ شهروندی، شهروندی فرهنگی، مشاکت شهروندی، حققه، شیوه‌نامه، (هر کدام در ۱ مقاله)

- ۷) اثرات رفتاری (شامل ۵ متغیر): شادی (۸ مقاله)، سلامت عمومی (۴ مقاله)، احساس تنهایی، نگرش خود توسعه ای، بحران هویت (هر کدام در ۱ مقاله)
- ۸) اثرات زیست شهری (توسعه پایدار شهری در ۱ مقاله).
- ۹) اثرات فیزیکی و جسمانی (دو متغیر خودپندازه بدنی و مشارکت ورزشی هر کدام در ۱ مقاله).
- ۱۰) اثرات فناورانه (میزان استفاده از فناوری های ارتباطی و اطلاعاتی (۱ مقاله).
- ۱۱) اثرات اقتصادی (تولیدناخالص ملی ۱ مقاله).
- ۱۲) اثرات سیاسی (مشارکت سیاسی در ۲ مقاله).

۱۱- بحث ونتیجه گیری

روش فراترکیب از روش های جدید و نو ظهور در مطالعات کیفی است که استفاده از آن در تحقیقات علوم اجتماعی روبه گسترش بوده و می تواند در خلق و توسعه داشت، م حققان علوم اجتماعی رایاری رساند. این روش جهت تفسیر سیستماتیک نتایج مطالعات کیفی برای تبیین جدیداز پذیده مشترک موردمطالعه، استفاده می شود. سرمایه فرهنگی به منزله یکی از مفاهیم کانونی جامعه شناسی است که درسال های اخیره خصوص در ایران مورد توجه صاحب نظران علوم اجتماعی قرار گرفته است. طی بیست سال گذشته، با توجه به اهمیت سرمایه فرهنگی در ایران، تحقیقات متعددی در این خصوص انجام شده است. با توجه به فراوانی و تنوع تحقیقات انجام شده، نیاز به انجام تحقیقات ترکیبی مثل فراترکیب در این حوزه احساس می شود. هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی فراترکیب تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران طی سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰ بوده که نتایج نهایی به قرار ذیل گزارش می شوند:

نمودار شماره ۵) روند تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران طی سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰

اول: روند تحقیقات سرمایه فرهنگی در

ایران: بررسی تاریخی نشر مقالات نشان از روند صعودی (افزایشی) در تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران طی دو دهه (سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰) داشته است (نمودار شماره ۵). البته در دهه دوم پژوهش از رشد شتابان بسیار فزاینده برخوردار بوده است.

دوم: گرایش های پژوهشی تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران:

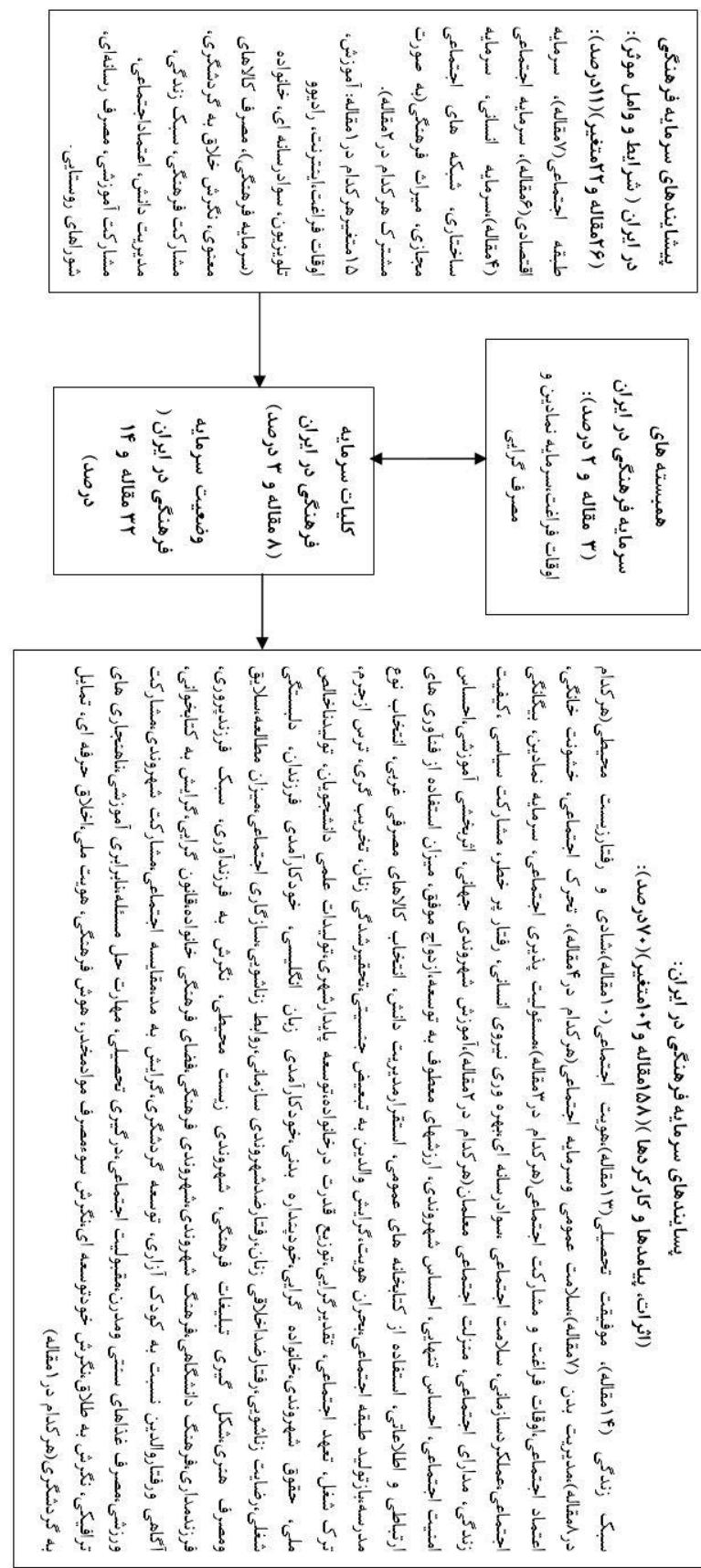
نتایج استفاده از روش "فراترکیب" تحقیق را قادر به "ساخت و طراحی مدل جامع تبیین سرمایه فرهنگی در ایران" نموده است. بر اساس مدل پیشنهادی سرمایه فرهنگی قابل تفکیک و تبیین در چهار بخش بوده است. نتایج نهایی تحقیق نشان داد که گرایش های پژوهشی به ترتیب فراوانی در پنج بخش پس ایندها (۱۵۸ مقاله و ۱۰۲ مقاله و ۷۰ درصد)، وضعیت (۳۲ مقاله و ۱۴ درصد)، پیشاندها (۲۶ مقاله و ۲۲ مقاله و ۱۱ درصد)، کلیات (۸ مقاله) (۳ درصد) و همبسته ها (۳ مقاله، ۳ مقاله و ۲ درصد) طبقه بندی شده اند (جدول شماره ۸).

جدول شماره ۸) انواع تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران طی سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰ به تعداد و درصد

درصد	تعداد	گرایش های پژوهشی
۱۴	۳۲	تحقیقات در خصوص وضعیت سرمایه فرهنگی در ایران
۳	۸	تحقیقات در زمینه کلیات سرمایه فرهنگی در ایران
۱۱	۲۶	تحقیقات در حوزه پیشاندهای سرمایه فرهنگی در ایران
۷۰	۱۵۸	تحقیقات در زمینه پس ایندهای سرمایه فرهنگی در ایران
۲	۳	تحقیقات در زمینه همبسته های سرمایه فرهنگی در ایران
۱۰۰	۲۲۷	جمع کل

سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰ در تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران

ISSN: 2645-4475

نمودار ۶) نتیجه گیری نهایی پژوهش: انواع پنج گانه تحقیقات سرمایه فرهنگی در ایران طی سالهای ۱۳۸۱ تا ۱۴۰۰
(تعداد ۲۲۷ مقاله)

۲) پسایندهای سرمایه فرهنگی در ایران:

جمع بندی و نتیجه گیری یافته های نهایی پژوهش در خصوص دو بخش پیشایندها و هم چنین پسایندهای سرمایه فرهنگی در ایران به قرار ذیل گزارش می شود (نمودار شماره ۶):

۱) پیشایندهای سرمایه فرهنگی در ایران:

(الف) نتایج موضوعی پیشایندهای (شرایط و عوامل موثربر) سرمایه فرهنگی در ایران (۲۶ مقاله و ۲۲ متغیر) به ترتیب اختصاص به چهار دسته اصلی عوامل اجتماعی (۱۴ متغیر)، عوامل سازمانی (۳ متغیر)، شرایط فناورانه نوین (۳ متغیر) و عوامل آموزشی و تربیتی (۲ متغیر) می باشد.

(ب) هفت متغیر موثر بر سرمایه فرهنگی در ایران دارای بیشترین فراوانی گزارش شده اند که بیشترین آنها عبارتند از طبقه اجتماعی (۷ مقاله)، سرمایه اقتصادی (۶ مقاله)، سرمایه اجتماعی (۴ مقاله)، سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری، شبکه های اجتماعی مجازی، میراث فرهنگی (به صورت مشترک هر کدام در ۲ مقاله). علاوه بر آن مابقی ۱۵ عوامل موثر که هر کدام در یک مقاله گزارش شده اند،

۳) پسایندهای سرمایه فرهنگی در ایران:

(الف) نتایج موضوعی پسایندهای (اثرات، پیامدها و کارکردهای) سرمایه فرهنگی در ایران (۱۵۸ مقاله و ۹۳ متغیر) به ترتیب اختصاص به سیزده دسته اصلی اثرات اجتماعی (۳۵ متغیر)، اثرات خانوادگی (۱۶ متغیر)، اثرات آموزشی (۱۰ متغیر)، اثرات فرهنگی (۸ متغیر)، اثرات سازمانی (۷ متغیر)، اثرات شهروندی (۶ متغیر)، اثرات رفتاری (۵ متغیر) و اثرات زیست شهری، فیزیکی و جسمانی، فناورانه، اقتصادی و سیاسی (هر کدام ۱ متغیر) داشته اند.

(ب) بیشترین اثرات فرعی سرمایه فرهنگی اختصاص به ۲۵ متغیر سک زندگی (۱۴ مقاله)، موفقیت تحصیلی (۱۳ مقاله)، هویت اجتماعی (۱۰ مقاله)، شادی و رفتارزیست محیطی (هر کدام در ۸ مقاله)، مدیریت بدن (۷ مقاله)، سلامت عمومی و سرمایه اجتماعی (هر کدام در ۴ مقاله)، تحرک اجتماعی، خشونت خانگی، اعتماد اجتماعی، اوقات فراغت و مشارکت اجتماعی (هر کدام در ۳ مقاله)، مسئولیت پذیری اجتماعی، سرمایه نمادین، بیگانگی اجتماعی، عملکردسازمانی، سلامت اجتماعی، سواد رسانه ای، بهره وری نیروی انسانی، رفتار پر خطر، مشارکت سیاسی، کیفیت زندگی، مدارای اجتماعی، منزلت اجتماعی معلمان (هر کدام در ۲ مقاله) داشته و مابقی اثرات ۶۸ گانه هر کدام در یک مقاله گزارش شده اند.

منابع

۱. بازگلی، حمیدرضا، محمدنقی ایمانی و محمود صفری. (۱۳۹۹). طراحی الگوی توسعه سرمایه فرهنگی در نظام آموزش و پژوهش ایران، مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، زمستان، شماره ۴۹، صفحات ۸۰-۶۳.
۲. بوردیو، پی. یر. (۱۳۸۰). نظریه کش: دلایل عملی و انتخاب عقلانی، ترجمه مرتضی مردیه، تهران: نقش و نگار.
۳. بون ویتر، پاتریس. (۱۳۹۱). درس هائی از جامعه شناسی پی بیبوردیو، ترجمه جواد جهانگیری، تهران، نشر آگاه.
۴. رضایی، محمد و فاطمه تشویق. (۱۳۹۲). بازخوانی سنجه های سرمایه فرهنگی، مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران، دوره دوم، شماره ۱، بهار، صفحات ۳۵-۹.
۵. شارع پور، محمود و غلامرضا خوش فر. (۱۳۸۱). رابطه سرمایه فرهنگی با هویت اجتماعی جوانان « مطالعه موردی شهر تهران» نامه علوم اجتماعی، دوره ۱۰، شماره پیاپی ۲۰، پائیز و زمستان، صفحات ۱۳۳-۱۴۷.
۶. شهسواری، امیر و جمیله علم الهدی. (۱۳۹۸). روش شناسی پژوهش مروی و نقش آن در تولید دانش: توسعه یک گونه شناسی، فصلنامه روش شناسی علوم انسانی، شماره پیاپی ۹۸، بهار، صفحات ۷۹-۱۰۵.
۷. شوپرہ، کریستیان، اوبلویه فوتون و زان پیزرزد. (۱۳۸۵). واژگان بوردیو، ترجمه مرتضی کتبی، تهران ، نشر نی.
۸. عابدی جعفری، عابد و مجتبی امیری. (۱۳۹۸). فرا ترکیب، روشی برای سنتر مطالعات کیفی، فصلنامه علمی پژوهشی روش شناسی علوم انسانی، دوره ۲۵، شماره ۹۹، تابستان، صفحات ۷۳-۸۷.
۹. گرفنل، مایکل، (۱۳۸۹)، مفاهیم کلیدی پیبوردیو، ترجمه: محمد مهدی لیبی، تهران: افکار.
۱۰. محمدی، مجتبی، مهری دارایی و امین رحیمی کیا. (۱۳۹۹).شناسایی و اعتباریابی مدل سرمایه فرهنگی از دیدگاه مدیران آموزش و پژوهش، مجله رهیافتی نو در مدیریت آموزشی، بهمن و اسفندماه، شماره ۴۶، صفحات ۱۲۷-۱۵۰.
۱۱. مoid حکمت . تاهید. (۱۳۹۵). سرمایه فرهنگی: درآمدی بر رویکرد نظری و روش شناسی پیر بوردیو، تهران، انتشارت پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
12. This article is not included in your organization's subscription. However, you may be able to access this article under your organization's agreement with Elsevier.
13. Bench, S., & Day, T. (2010) "The user experience of critical care discharges: a meta-synthesis of qualitative research", International journal of nursing studies, 47(4): 487-499.
14. Burgess.R. (1986).Key Variables in Social Investigation,London,Routledge and Kegan Paul.

15. Gittus.E. (1972).Key variables in social research. Heinemann Educational for the British Sociological Association.
16. Patterson, B., Thorne, Calnan, C., & Jillings. C. (2001) Meta- study of qualitative health research: a practical guide to meta-analysis and meta-synthesis.California press.
17. Sandelowski, M.; Barros, J. (2007), Handbook for synthesizing qualitative research, Springer publishing company Inc.
18. Sandelowski, M. (2012). Metasynthesis of qualitative research. In H. Cooper, P. M. Camic, D. L. Long, A. T. Panter, D. Rindskopf, & K. J. Sher (Eds.), APA handbooks in psychology.APA handbook of research methods in psychology, Vol. 2. Research designs: Quantitative, qualitative, neuropsychological, and biological(p. 19–36).
19. Templier, M, and G. Paré. (2015).A Framework for Guiding and Evaluating Literature Reviews.Communications of the Association for Information Systems 37, Article 6.112-137.
20. Zimmer L. (2006) "Qualitative meta-synthesis: a question of dialoguing with texts", Journal of Advanced Nursing 53(3): 311–318.

سال پنجم، شماره ۱ (پیاپی: ۹)، بهار ۱۴۰۰، جلد دیگر

علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی
فصلنامه مطالعات کاربردی در

ISSN: 2645-4475